GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata na zwyczaynym papierze złp. 12, na francuzkim złp. 15.

N^ER 76.

Pojedynczy numer na zwyczaynym papierze gr. 10.

WTOREK DNIA 28 WRZEŚNIA 1830 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzień	godzina	Barometr na 0° z.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
	7	27 5, 549	+ 7. 4	100	połud: za. słaby	Pochmurno	
27.	12	„ 6, 570	+ 8 7	100	połudn: mocny	„ „	
	3	„ 6, 609	+ 8. 8	100	„ średni	„ „	
	9	„ 7, 910	+ 8. 9	100	„ słaby	„ „	

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Kraków 28 *września.* — Otwarcie nowego teatru narodowego, nastąpić ma od 1 listopada. — W krótce będziemy mieli przyjemność w obszernieyszym sposobie zdać Publiczności sprawę o przyszłém urządzeniu tego nayszlachetnieyszego rodzaju zabaw.

Nowa prenumerata na Gazetę Krakowską, zaczyna się od piątku, to jest dnia 1go października r. b. — Osoby życzące sobie mieć exemplarze na welinowym papierze, raczą się do dnia ostatniego b. m. zapisać, iżby później niedoznały zawodu. Gazeta wydawana jest każdego dnia z rana w drukarni wydawcy przy ulicy floryańskiey. — Prenumerata kwartalna w mieyscu, kosztuie na welinowym papierze złp. 15 na zwyczaynym złp. 12; numer poiedynczy gr. 10. — Na wszystkich zaś pocztamtach królestwa polskiego, na welinowym złp. 18, na zwyczaynym 15

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Drezno 16 *września.* — Dnia 13 b. m. N. krol i xiążę Frederyk August, jako współrejent, oglądali wszystkie. Gwardye obywatelskie. Wszędzie czynione im były o znaki naywiększey przychylności, gdzie tylko uyrzeć się dali, brzmiały radosne okrzyki. Wieczorem całe miasto oświecono. W niedzielę, d. 19 b. m. z powodu szczęśliwie przywróconey spokoyności, odśpiewane zostanie uroczyste *Te Deum.*

Brunświk 16 *września.* — Rozporządzeniem ministerstwa stanu z d. 13 b. b. m. płace cieślów i wszelkich innych robotników przy budowlach xiężycych, przez wzgląd na teraźnieyszą drożyznę, przywrócone są do teyże samey wysokości, jak były ustanowione przed ogłoszeniem rozporządzenia z d. 23 lipca 1826.

Panujący xiążę Karol, który okropney nocy z dnia 7go b. m. przebrany ujechał konno; udał się, ile wiedzieć możemy przez

Hildesheim, Minden i Osnabrück do Hollandyi, dla odpłynienia ztamtąd do Londynu. Część jego orszaku odpłynęła tamże przez Hamburg.

Kassel 15 *września*. — Tey chwili (wyraża gazeta tuteysza) właśnie gdy oddajemy pismo nasze do druku; całe miasto jest w niewypowiedzianym ruchu. Obywatele tłumami przebiegają ulice i wykrzykują: *Niech żyje xiążę*! J. K. Wysokość xiążę Elektor przyjął deputacyą od rady miasta i prośb jey nayłaskawiey wysłuchał. — Rozgłoszona wiadomość o przychylney odpowiedzi xiążęcia, sprawiła powszechną radość, którą lud w całey massie wynurzał. A gdy xiążę uprzedzając życzenia ludu pokazał się z balkonu, pozdrowiony był nayżywszemi okrzykami i życzeniami.

Paryż 13 *września*. — Monitor dzisieyszy ogłosił ustawy, dotyczące się 5ciumilionowego kredytu dla ministerstwa spraw wewnętrznych, przywołania wygnańców, i rewizyi listy wyborczey.

Dnia 8 trzey członkowie kommissyi izby deputowanych, do prowadzenia sprawy przeciw byłym ministrom, udali się do Vincennes dla powtórnego ich badania. Każdy z byłych ministrów pobiera codziennie 50 franków.

Minister woyny przywrócił 55 półkowników dawnego woyska będących na odstawce.

Kilkunastu znakomitych uczonych zamyśla wydawać nowe peryodyczne pismo pod tytułem Kogut.

Dziennik handlowy donosi o odebraney z Petersburga pod dniem 28 sierpnia wiadomości: że w dniu poprzedzającym, zawinęły do portu kronsztadtskiego okręty francuzkie *l'Intrpide Canaris* i *Fulgor* z tróykolorową banderą; i z rozkazu N. Cesarza wpuszczone tam zostały.

Z Napoli di Romania donoszą pod d. 27 sierpnia: "Prezydent Capodistrias zaraz po odebraniu wiadomości o zmianie rzeczy w Paryżu, udzielił ją senatowi greckiemu. Przez tenże pocztowy statek, nadeszły listy od uczących się w Paryżu młodych greków. Prezes senatu Zamados, odczytał niektore z nich senatowi. Potem hr. Capodistrias wniosł, ażeby bawiącego w Paryżu xcia Suzzo mianować posłem przy dworze króla Francuzów, na co senat jednomyślnością zezwolił.

Xzę Rovigo (jenerał Savary) powrócił przed kilku dniami z Włoch, i miał już u J. K. Mci posłuchanie, skąd wnoszą, iż pogłoska, jakoby pobyt jego w Rzymie tyczył się interessu rodziny Bonopartych, jest zupełnie zmyśloną.

Wczoray jenerał Fabvier odebrał przysięgę od 5go pułku liniowego piechoty.

Mularze paryzcy podali prośbę do króla, aby zabronić raczył ich kollegom, iżby dziennie niepracowali więcey nad przepisaną liczbę godzin. — Krol odesłał tę prośbę prefektowi Sekwany, który między innemi taką im dał odpowiedź: "Zapominacie sami, iż wolność pracowania jest rownie świętą, jak inne swobody, o które wielu z was walczyło. Jeżeli kto po zwyczayney dzienney pracy, czuje się dosyć mocnym, iż może dla większego swojego zarobku dłużey pracować; temu nikt niema prawa powiedzieć: "Nie-"pozwalam ci oddawać się pracy, ażebyś le-"piey miał żyć, lepiey się ubierać odemnie!„ Odpowiedź ta skutkowała wybornie. Mularze się zupełnie uspokoili.

Gazeta Francyi wyraża: po wielu wzajemnych notach między rządami angielskim i francuzkim, względem wyprawy afrykańskiey, oświadczyło nakoniec ministerstwo francuzkie: że zdobycie Algieru jest wypadkiem słusznie przedsięwziętey woyny, a za-

tém żadne prawo na świecie zaprzeczyć nie może królowi Francuzów posiadania tey zdobyczy, skoro ją zechce zatrzymać.

Nie dwa milijony, jak z początku głoszono, ale jedenaście mill. fr. przybyło z Algieru do Villefranche (w Piemoncie) na 2ch statkach, które mają do marszałka Bourmont należeć.

Gazeta *Memorial des Pirenées* donosi pod d. 7 b. m. z Pau: Wychodnie hiszpańscy przybywają tu ze wszystkich stron Francyi. Trzebaby pozbawionym bydź wzroku, iżby tego niepostrzedz, że na półwyspiu hiszpańskiem, istotne zachodzą poruszenia. Officerowie, którzy służyli pod jenerałem Miną, umówili się już na granicy z Hiszpanami, którzy z Nawarry i Aragonii przybyli, tak dalece: iż Mina za swém przybyciem, wszystko znaydzie przygotowane. — Z drugiey strony starają się w Madrycie zapobiedz ostateczności. Mówią z większą pewnością niż kiedy, że król nadać chce Hiszpanom podobną konstytucyą do nadaney przez Ludwika XVIII. Francyi, i dozwolić wygnańcom powrócić na łono oyczyzny.

— *Dnia* 16 — Monitor dzisieyszy donosi: "Jenerał Belliard powrócił tu onegdy z Wiednia, i przywiół, własnoręczne listy od N. Cesarza Austryi do króla i krolowey Francuzów. „

Jenerał Clauzel za przybyciem swém do Algieru i objęciem naczelnego dowodztwa, wydał następującą odezwę:

" Mieszkańcy krolestwa Algieru! Potężny król Francuzow, Ludwik Filip I. powierzył mi naczelne dowodztwo nad woyskiem, które to krolestwo osadza, i rząd nad należącemi do niego prowincyjami. Zamiarem króla Francuzów jest dobro ludów, które oręż nasz z ciężkiego i poniżającego jarzma niewoli wyrwał, na zawsze zabezpieczyć; tak, ażeby przez zaprowadzenie sprawiedliwości i praw, każdy poczciwy człowiek doznawał opieki, a źle myślący, do jakiey bądź należy klassy, surowo był karany. Niechętni rozpuścili wieści krzywdzące charakter Francuzów, obwiniając nas, że pewną klassę mieszkańców niesłusznie nad inną przenosimy. Niesłuchaycie tak zdradzieckich podszeptów. Ja przyrzekam wszystkim bezpieczeństwo i opiekę; ale wymagam od was zupełnego zaufania i wszelkiey oczekuję pomocy, jaką mi tylko dać możecie, do utrzymania porządku i pokoju. — Mieszkańcy królestwa Algieru! Wasza religija, obyczaje, nayświętciey będą szanowane; skargom i uciskom waszym wymierzę sprawiedliwość; lecz pokładam nadzieię, że wasze postępowanie będzie godnem pochwały, i że mnie nie przymusicie do pokazania wam: jak dalece umiem karać gwałt i bezprawie. Macie już przykład z haniebney śmierci kilku zdrayców, którzy dla wzniecenia niepokoju, rozsiewali nikczemne wieści; spotwarzając francuzów, jakoby zamyślali oddać was pod zemstę waszych ciemiężców, od których was oswobodzili.„— Algier d. 7 września 1830. — Dowódca naczelny woyska afrykańskiego, hr. Clauzel. „

Jenerał Clauzel zakończył depeszę swoją pod dniem 8 września do ministra woyny temi słowy:

" Nie mogę dość wychwalić dobrego ducha, który woysko okazało w chwili, gdy nad niem dowodztwo objąłem. Byłem tak szczęśliwy, iż wpoiłem w swoich żołnierzy to przekonanie, że żadna odtąd zasługa niebędzie zapomniana; i że wszyscy officerowie, którzy szczerze N. Królowi Ludwikowi Filipowi I. wykonali przysięgę i otwarta ich przychylność żadney nieulega wątpliwości, otrzymają zasłużone nagrody. Dodać tu jeszcze mu-

szę, iż woysko jest bardzo piękne i pełne ognia. Wszelkie zawiązki niezgody zniknęły i stan zdrowia polepsza się w pożądanym sposobie.

Bajona 7 *września*. — Xiążę Montebello w podróży swojey do Madrytu, przybył tu dnia 4, a nazajutrz udał się w dalszą drogę.

W okolicznych wsiach stoi przeszło 700 wychodźców hiszpańskich, których tymczasowym dowodzcą jest półkownik Valdes. Władze tuteysze zmusiły jednak, znayduiących się tu hiszpanów, do przeyścia za rzekę Adur; tak, iż o kilka godzin drogi są teraz daley od granicy hiszpańskiey.

Hamburg 18 *września*. — Dziś otworzone tu zostały posiedzenia uczonych badaczów natury i lekarzów, w sali Börsenhalle mową pierwszego burmistrza Bartels. Zjechała się już znaczna liczba uczonych mężów (pomiędzy któremi znayduje się kilkunastu z Danii, Szwecyi, Polski, Szkocyi, a nawet północney Ameryki) a jeszcze codziennie przybywaią.

Madryt 2 *września*. — Minister woyny nakazał władzom południowych prowincyi, aby posłały woyska do Madrytu. — Zorilla, intendent policyi, odebrał od króla rozkaz, aby uwięzione niedawno w bramie Akala 30 osób, niezwłocznie wybadał i o wyroku przed jego uskutecznieniem królowi doniosł.

Lizbona 23 *sierpnia*. — Konsul francuzki po zawiadomieniu tuteyszego ministra spraw zagranicznych, (jak się już dawniey doniosło) że bandera francuzka jest teraz tróykolorową i że znaydujące się okręty francuzkie w porcie Lizbony takową zawdziać maią; odebrał w kilka dni następującą odpowiedź: "Rząd portugalski nietylko niezezwala, aby stojące w porcie tuteyszym okręty francuzkie zawdziały tróykolorową banderę; ale nadto uwiadomia konsula: że wydany jest rozkaz, aby do portów portugalskich dopuszczane niebyły." — Mimo tego jednak kapitan okrętu francuzkiego, *les Jumeaux* kazał zrobić tróykolorową banderę, i jutro oddalając się, przepłynie z nią około zamku Belem.

Londyn 13 *września*. — Za cel podróży viceadmirała Codrington do Petetersburga podają, że jedzie złożyć osobiście podziękowanie cesarzowi za łaskawą pochwałę jego postępowania podczas dowodztwa na morzu środziemném.

Ministeryalne pisma zapewniają, że Francya i Anglia oświadczyły wyraźnie królowi niderlandskiemu: iż do spraw swoich sąsiadów niechcą się wcale mięszać, ani rokoszan, w jakim bądź sposobie, wspierać lub też zachęcać.

Bruxella 14 *września*. — Obrana przez sekcye tuteyszey gwardyi obywatelskiey kommissya bezpieczeństwa, wydała do mieszkańców odezwę, w którey wzywa ich, aby spokoynie oczakiwali wypadku obrad stanów jeneralnych; cudzoziemców zaś napomina, aby zostawali w domach, w których maja zapewnioną opiękę i bezpieczeństwo. Nakoniec wyraża, iż poczynione są środki do utrzymania stosunków z innemi miastami względem utrzymania zasad tyczących się dynassyi i publicznego porządku bez względu na żadne pojedyncze widoki.

Dla gwardyi obywatelskiey zrobiono 2 mill. ostrych ładunków.

DONIESIENIE.